Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҺА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААҺЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Хаһыат 1931 сыл алтыныы ыйтан тахсар

№ 44 (4778) | 1976 сыл, Муус устар 10 күнэ, СУБУОТА | Сыаната 2 хаптаҕ

НАРОДНАЙ ХОНТУРУОЛГА ОТЧУОТТАР уонна БЫЫБАРДАР

Быйыл иҥэс устар уонна ыам ыйдарыгар народнай хонтуруол группаларын уонна постарын отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтара ыытыллаллар.

Бу хампаанньа оҥоҥ пятилетка саҕаланыытыгар, ССКП XXV съеһин кэнниттэн тута ыытылларынан ордук уратыдаах уонна эппиэттээх. Итиэннэ сибээстээн группалар уонна постар саастаахтарын уочараттаах болдьохпо—инэн сылга толору үлэлиир ыыахтаах, партия уонна правительство дьаһалларын олохпо ыыллаллараннан тэрийсэр, хонтуруоллаһар дьоҕурдаах, итэҕэстэргэ эйэлэспэт, уоҥсай дьыала иһин бэриниилээх, нэһилиэнньэҕэ ытыктабылынан туһанар бастыҥ дьоннортон кичэйэн сүүмэрдэннэхтээх. ССКП КК «Латвийскай ССР-га народнай хонтуруол органнарыгар партийнай салалта туһунан» уураах ирдэнэрин курдук, бу үлэҕэ төбө ыалларынан коммунистары туруорар аада. Оттон народнай хонтуруол группаларын председателлэринэн партийнай тэрилтэлэр секретардарын солбуйааччылар эбэтэр партбюролар чилиэннэрэ талыллыахтаахтар.

Отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтар ханнык да атын дьаһалларынан үтүрүллүбэккэ, олорго холбоммокко нэһилиэктэргэ тыа сирин үлэһиттэрин, предприятиеларга, тэрилтэлэргэ уонна учреждениеларга рабочайдары уонна сулууспалаахтары иэнэгиик кытыннаран ыытыллыахтаахтар. Оттон совхозтардаах головной группалар отчуоттара-быыбардара боломуочуйдар мунньахтарынан оҥоһуллар (боломуочуйдарынан нэһилиэктэрдээҕи группалар хас биэстии чилиэннэриттэн бирдии иһиҥ талыллара сүбэлэнэр).

Ааспыт сылларга сир аайы группа председателлэрэ эрэ талыллыбыттара. Бу—сыыһа. Быйыл группа совета эбэтэр комитета быыбарданыахтаах уонна председатели солбуйаччы хайаан да талыллыахтаах. Ити урукку оттүгэр оҥоһуллубатаҕа үлэҕэ оҥоруулаах. Холобур, Бахсыга группа председателэ ыалдьыбытынан, оттон «Якутсельстрой» трест ТМУ-гар председатель туораабытынан итиэннэ билиҥинэрдэ уонна достойнай кандидат иһин, бир иһин курдук, куоластыырга ыҥырда.

Ити кэнниттэн тыл эппит үлэ, сэрии ветерана П. С. Григорьев, рабочайдар М. П. Кондратьев, Р. Д. Климов уо. д. а. оройуон народнай судьуйатыгар кандидатынан өр сылларга советскай сокуон харыстабылыгар эҥилэ суох улаатыбыт, урдук культуралаах достойнай юрист быһыытынан сыаналаах туран быыбар күн куоласпытын биэриэхпит диэтилэр.

ЧУРАПЧЫ

Бэҕэһээ иэдьэ салгыннаах олохтоохторо народнай судьуйаҕа кандидат таб. М. Д. Поповы ыытта көрсүһүүлэрэ буолла. Кандидат олоҕун, үлэтин туһунан иһитиннэриини кини кандидатуратын туруорбут «Сельхозтехника» холбоһуҥун партийнай тэрилтэтин секретарын солбуйаччы Н. А. Петров оҥордо. Кини достойнай кандидат иһин сүүс быыһыан куоластыылларыгар быыбардааччылары ыҥырда.

М. Д. Попов кандидатуратын өйөөн тыл эттилэр: кырдьаҕас быыбардааччы М. Е. Софронов, олох-дьаһах комбинатын инстэнньэлэ Е. В. Городецкая уонна эдэр быыбардааччы Мария Оконешникова.

Үрдүк итэҕэлин биэрбиттэрин иһин истиҥин махтанан туран, М. Д. Попов советскай сокуону ирдэтиччылаһыҥна инникэтин да күүһүн харыстаабакка үлэлиэм диэн быыбардааччылары эрэнэрдэ.

Мунньах оройуон кэнсиэ быыбардааччыларыгар туһаайан ыҥырыы ылынна.

Сарсын—народнай судьуйаҕа быыбар күнэ

Быыбардааччылардыын көрсүһүүлэр

ХАДААР

Үрүҥ Күөл быыбардааччылара оройуон народнай судьуйатыгар кандидат М. Д. Поповы ыытта көрсүстүлэр. Мунньаҕы сельскэй Совет исполкомун председателэ М. М. Мартьянов аста. Бастакынан тылы А. М. Степанов ылан народнай судьуйаҕа кандидат М. Д. Поповы [illegible] үлэтин сиһилии билиһиннэрдэ уонна достойнай кандидат иһин, бир иһин курдук, куоластыырга ыҥырда.

Ити кэнниттэн тыл эппит үлэ, сэрии ветерана П. С. Григорьев, рабочайдар М. П. Кондратьев, Р. Д. Климов уо. д. а. оройуон народнай судьуйатыгар кандидатынан Миҥ бир быыбардааччы буолан туран, оройуон народнай судьуйатыгар кандидатынан таб. Михаил Данилович Попов туруорулуубутун ис сүрөхтэн билиннибит. Кини үйэ чилиэннэрэ народнай судьуйаҕа үлэлээбит опыттаах, киэҥ билиилээх-көрүүлээх, сокуон этэҥнэн эрдэ-ньаан-маассабай үлэ ордук кох уоохтук ыытыллыаҥа.

Кини бастакы быыбардааччы буолан туран, оройуон народнай судьуйатыгар кандидатынан таб. Михаил Данилович Попов туруорулуубутун ис сүрөхтэн билиннибит. Кини үйэ чилиэннэрэ народнай судьуйаҕа үлэлээбит опыттаах, киэҥ билиилээх-көрүүлээх, сокуон этэҥнэн эрдэ-ньаан-маассабай үлэ ордук кох уоохтук ыытыллыаҥа.

ЧУРАПЧЫ

Бэҕэһээ иэдьэ салгыннаах олохтоохторо народнай судьуйаҕа кандидат таб. М. Д. Поповы ыытта көрсүһүүлэрэ буолла. Кандидат олоҕун, үлэтин туһунан иһитиннэриини кини кандидатуратын туруорбут «Сельхозтехника» холбоһуҥун партийнай тэрилтэтин секретарын солбуйаччы Н. А. Петров оҥордо. Кини достойнай кандидат иһин сүүс быыһыан куоластыылларыгар быыбардааччылары ыҥырда.

М. Д. Попов кандидатуратын өйөөн тыл эттилэр: кырдьаҕас быыбардааччы М. Е. Софронов, олох-дьаһах комбинатын инстэнньэлэ Е. В. Городецкая уонна эдэр быыбардааччы Мария Оконешникова.

Үрдүк итэҕэлин биэрбиттэрин иһин истиҥин махтанан туран, М. Д. Попов советскай сокуону ирдэтиччылаһыҥна инникэтин да күүһүн харыстаабакка үлэлиэм диэн быыбардааччылары эрэнэрдэ.

Мунньах оройуон кэнсиэ быыбардааччыларыгар туһаайан ыҥырыы ылынна.

Үөрүүнэн куоластыам

Народнай суруттар народнай судьуйаларын быыбарыгар бэлэмнэнэллэр. Чакырдааҕы учаастакка быыбардааччылар иннинньэкэ бороборэскэлэннилэрин бу тэрбиттэрэ ыраатта. Бу күннэргэ агитэкипаалаарынан агитацион-массабай үлэ ордук кох уоохтук ыытыллыаҥа.

Миҥ бир быыбардааччы буолан туран, оройуон народнай судьуйатыгар кандидатынан таб. Михаил Данилович Попов туруорулуубутун ис сүрөхтэн билиннибит. Кини үйэ чилиэннэрэ народнай судьуйаҕа үлэлээбит опыттаах, киэҥ билиилээх-көрүүлээх, сокуон этэҥнэн эрдэ-ньаан-маассабай үлэ ордук кох уоохтук ыытыллыаҥа.

Оройуон бары быыбардааччылара! Сарсын, муус устар 11 күнүгэр, народнай судьуйаҕа достойнай кандидат Михаил Данилович Попов иһин бир кини курдук, куоластыаҕыҥ!

КОММУНИСТИЧЕСКАЙ СУБУОТУННЬУГУ КӨРСӨ

Барыта бэлэм

Кытаанах отделениелэргэ субуотуннуук күн суалсаа муоста оҥоһуллуннар инни сиринэн 22, тиэтин уонна мэкылаах үрдүк шифсринэн сабыыга 24 кини үлэлиэҕэ.

Фельдшерскай-акушерскай пункт уонна инни этээстээх уопсай дьиэ тутуллуннар, оттук лиҥ бэлэмнэнэллэр барыта 205 кини кыттыаҕа. Аргардас маҥы эрбэлэҥнэргэ 23 «Дружба» үлэлиэҕэ.

Общественнай суоҕу турар хотоннорун таһын, кыбыларын бэрэдэктэлэннэргэ 70 кидиин таһаарыллыыт. Итинэн таһынан тутуу маҥан таҥыллыыр, тыа хаһаайыстыбатын холбоохор техникатын ремуонноҕуннэргэ үлэ ыытыллыа. Онон коммунистическай субуотуннуукка 541 кини, 14 трактор, 1 автомашина таҕыстыа бэлэмнэр.

Е. НОВГОРОДОВ.

СҮӨҺҮ ИТИИТИГЭР КЫСТЫК ТУРУГА, КВАРТАЛ ТҮМҮКТЭРЭ

ССКП райкомун бюрота, райсовет исполкомун, профсоюз райкома общественнай суоҕу кыстыгын ааспыт 6 ыйыгар уонна 1976 сыл бастаны кварталыгар оройуон совхозтарын, совхозтар отделениеларын, фермаларын, бирдии суоҕуттэрин социалистическай куоталаһыыларын түмүктэрин оҥордулар.

Совхозтар куоталаһыыларыгар кыстык алта ыйын быладаннарын үүтү валовой ыллыыга 123,9, бир фуражнай ыныахтан ыаһыыга 117, государствоҕа атыылаһыыга 130, эти туттарыыга 107 бырыһыан толортоон барыта 119,91 баллы хомуйбут **Эрилик Эристин аатынан совхоз ыыйылаах ыйынан** үрдүк. Киниэхэ ССКП райкомун, райсовет исполкомун көҥүллэ сылдьар Кыһыл знамята туттарылынна. 1976 сыл 1 кварталын түмүгүнэн бу совхоз эмиэ бастаата.

Карл Маркс аатынан совхоз 101,9 баллы ылан иккис миэстэлэннэ.

Совхозтар отделениеларын күрэхтэһиилэриҥэр үүтү ыаһыыга, государствоҕа атыылаһыыга, бороону толоҥуттүүгэ үрдүк көрдөрүүнү ситиһэн 93 балламмыт Эрилик Эристин аатынан совхоз **Хонтоҕотооҕу отделениета бастакы миэстэҕэ** таҕыста уонна эмиэ көҥүллэ сылдьар Кыһыл знамяны ылла. Хадаар отделениета 90,37 баллаах иккис, 90 баллаах Хайахсыт үһүс миэстэлэргэ тиҥистилэр. Онус пятилетка бастаны кварталын **түмүгүнэн** куоталаһыны ыаҕыылаахтарынан эмиэ бу үс отделение буоллулар.

Кыстык алта ыйыгар **ыаннык фермалар социалистическай куоталаһыыларыгар** Эрилик Эристин аатынан совхоз **«Юбилейнай» фермата** (старшай Кузьмина А. Т.) **бастаан** көҥүллэ сылдьар ыымпылынан наҕараадаланна. Карл Маркс аатынан **совхоз Төҥүргэстээх** фермата (старшай М. Т. Старостина) иккис, Эрилик Эристин аатынан совхоз Уруҥ Күөл фермата (старшай А. В. Софронова) үһүс миэстэлэргэ таҕыстылар.

Бороон көрөр звенолартан алта ыйы түмүгүнэн Карл Маркс аатынан совхоз **«Юбилейнай» ферматын бастакы звенота** (звеновод К. В. Фомин) **бастаан** көҥүллэ сылдьар ыымпылынан наҕараадаланна. Эмиэ бу совхоз ити ферматын иккис звенота (звеновод М. А. Абрамова) иккис. Субуруускай аатынан совхоз Хомустаах ферматын звенота (старшай Г. Н. Дагданча) үһүс миэстэлэри ылылар.

Социалистическай куоталаһыы ыыйыылаахтара оройуоннааҕы Бочуоттуоскатыгар таһаарыллаллар.

ССКП райкомун бюрота, райсовет исполкома уонна профсоюз райкома общественнай суоҕу кыстыгын тэрийиигэ, сайылыкка тахсыыга, төрүөҕү эҥирэҥнэкэ ситиигэ, үүт хаачыстыбатын туһунан ыыаҥы искусственнай буоһатыыга таһаарыллыбыт итэҕэстэри туораталларыгар, партийнай тэрилтэлэри, совхозтар, отделениелар салалталарын, сельсоветтар исполкомнарын эбэһиинэстэтилэр.

ССКП XXV съеһин делегата П. С. Ефиланова бачыымын суоҕуттэр кэнсиэ дьуулаһиилэрин уонна өйөөһүннэрин тэрийэргэ быһаарылынна.

Партийнай тэрилтэлэргэ ССКП XXV съеһин түмүктэрин дьүүллэһэллэр

СИТИҺИЛЛИБИТИ ЧИҢЭТЭН

Оройуоннаҕы сибээс үөлэһин уонна ЛТЦ коллективтара ССКП XXV съеһин чиэһинэр ылыммыт социалистическэй обһаҥэтэлиҥстибэлэрин бөлдьөҕүн иннинэ толорбуттара. Почта, телефон, радио үчүгэйдик үлэлээһиннэрэ ситиһиллибита.

Онус пятилетка бастакы кварталын түмүгүнэн харчынан дохуот кинринтэ 100,1, бородуукуһуйа көмөйэ 108,7, оройуон кинигэр телефону киллэрии 166,6, радиолаһыы 102,5 бырыһыан толорулуннулар. Нэһилиэктэргэ телефону киллэрии былаана аһарылынна.

«Союзпечать» табаар эргиэрин 107,3, атыылаһыны 135,8, бөҕэлэкэ сурутуу былаанын 100 бырыһыан толоруоттоо.

Ол да иһин соторутааҕыта буолбут уопсай партийнай мунньахха «ССКП XXV съеһин түмүктэрин уонна партийнай тэрилтэ соруктарын туһунан» боппуруоһу дьүүллэһэн баран, коммунистар инникитин үлэни-хамнаһы тэрийиигэ тэрилтэ иннигэр турар соруктарга диэн ааҥнаппыт эмиэрдулар.

ЛТЦ оскуола суох үлэлээһинин хааччыйыыга үрдүк үөрэхтээх специалист суоҕа улахан мэһэйдиэн буолла. Итинник наадалаах специалистары олороллоругар сөпкөөх усулуобуйаны тэрийэн туран атын сиртэн аҕалан үлэлэтиигэ райсовет исполкома нэйолэһоро наада диэтилэр коммунистар Е. Е. Монастырев, Д. Л. Ноговицын.

— Хас да сылтан ыла нэһилиэннэ үүнэй иһэр наадыйыытын толорорго Болтогоҥо, Хадаарга сибээс отделениелэрин аһарга, сөпкөөх дьиэнэн хааччыйарга туһаанналах сельсоветтарга, совхозтарга туруорсуу ойоммото. Саҥа пятилетнаҕа сибээс средстволарын салгыы сайыннарыыта совхозтар комолоһоллоро наада,—диэтэ М. Р. Габышев.

Кэпсэтиигэ кыттыбыт коммунистар бөҕэтэ, сурукта заҕаччылларга тиэрдиигэ сороҕор хойутаһыллыбар, ардыгар аадырыс бутуллуута тахсарыгар нэһилиэнньэттэн кэпсиир критическай этиилэр сөпкөөхтөрүн бөлөхтөтэлэр. Сурук аадырыстара бутуллуутугар биир төрүөтүнэн Чурапчы сэлиэнньэтигэр уулуссалар бөрөкөлөгө аадырыстар буолар. Ордук саҥа тутуулар түөмэрдэммэкэ, кэмэ сылларга аадырыстар чуолкайдаммакка туралларын. Итиннэх таһаарылыбыт бөһаарылыллар толорулуубатылар.

Үлэ дьиссиплинэтин көҕүн, бороҕуулаһыын, үлэ бириэмэтигэр ирдэлэһиэн чахчыларга сорох үлэһиттэртэн тахса туралларын. Райсовет исполкома нэһилиэнньэни хааччыйар тэрилтэлэр үлэлэрин режимнэрин бөрөдөктөөһиннигэ төһаарбыт быһаарыытын Мыҥаҕаайы, Чакыр отделениелэрэ, туһаанналаах сельскэй Советтар исполкомнара талбыттарынан уларыта сылдьаллар.

Сибээс үөлэһиннэҕэ комсомольскай тэрилтэ көҥүлэһиннэх, үлэ кодьүүстээх уонна хаачыстыбалаах буолуутун ситиһиигэ ССКП XXV съеһин комиссиятын почтальоннарга, телеграфка мөччат-комсомольскай звеноларын тэрийэн үлэлэтиигэ быһаарылыллыбыт. Ол эрдэ иһин бачыымы, сибээс үөлэһигэр социалистическай куоталаһыны тэрийиигэ үчүгэй саҕалаһыны салалта олохха киллэрэ илик. Комсомольскай куруһуоҥка съезд матырыйаалларын үөрэтиигэ тулуйуллубат бытаарыы таһаарылыллыбыт. Политическай үөрэх түмүктэнэрэ турдаҕына итинник бытаарыыта комсомол райкома быһаччы ороһоро наада буолбут.

Сибээс үөлэһин коммунистара ССКП историческай XXV съеһин уураахтарын истиннэрэ уонна саҥа пятилетнаҕа сибээс средстволарын салгыы сайыннарыыта совхозтар комолоһоллоро наада,—диэтэ М. Р. Габышев.

Кэпсэтиигэ кыттыбыт коммунистар бөҕэтэ, сурукта

Н. ДЬЯЧКОВСКАЙ.

x x x

«ССКП XXV съеһин түмүктэрин уонна партийнай тэрилтэлэр соруктарын туһунан» боппуруоһу дьүүллэһиигэ оройуон барыы-кантайыы сүүрүх уонна сыахтааҕы тэрилтэлэриттэн мыҥыллан турар. Бу кыттыбыт бөлөхтөр Сибиирскай аатынан уонна Карл Маркс аатынан совхозтар кыраайы аппараттарынааҕы, редакция, үө-банк үлэһиттэрин, «Якутколхозстрой» ТМУ-ын, райсовет исполкомун уонна тыа хаһаайыстыбатын управлениетын кыттыгастаах партийнай тэрилтэлэр коммунистара Советскай Союз Коммунистическай партиятын историческай XXV съеһигэр ССКП КК Генеральнай секретаря тэбиэрис Л. И. Брежнев оҥорбут Отчуотунай докладтарын бөлөхтөөннөрүн, съезд уураахтарын бүүс-бүтүннүү, толору бириэмэлэр. Съезд бигэргэтиллиэ диэтэ «1976—1980 сылларга ССРС норуотун таһаарыыстыбатын сайыннарыы сүрүн туһаайыыларын» баарын быһаарыы олохтоох кыттыгастарын олохтоох киллэриигэ партийнай тэрилтэлэр иннилэригэр турар соруктарга диэн деловой кэпсэтиилэр буолуоллар.

Уураах туолуутун бэрэбиэркэлиибит

ХАМСААҺЫН КЭМ ДА ТАХСА ИЛИК

БЫСТЫБАТ быйаҥнаах Амма эбэ ол кытылларыгар бурдугу, хортуоппуйу, оборуот астарын дьон-сэргэ үйэ-саас тухары үүнэрбит аччан бэйэлэрэ. Биһиги Мыҥаҕаайыбыт да сирэ-уота, обугалэр саҕаттан үлэһит дьоно атыттартан ама туох итэҕастээх буолуохтарай?! Суолта биэрэн анаан-минээн көҕүлүүр, тэрийэр буоллар, биһиги сайдыылаах күргүөмнээн ыытыллыбыта ыраатта. Оттон субу аанныт сэрэдэҕэ Мыҥаҕаайыга биһиги тугу көрдүбүт?

ССКП райкомун бюротун уураахтарын толоруугга ый ахарын устата күттүөннээх үлэ ыытыллыбатах диэн быһаччы этэргэ тиийбит. Чахчылар бу баалларын.

Биир тыһыынча квадратнай метр иэнээх теплица быйыл маннык үөҥэ маннык үөнэ аттаммыт күүльтуралары балачча киэҥник ыһар уонна олордор, ылгом да үүнүүнү ылар кыахтар толору баалларын.

Хомойуох иһин, ити кыахтар Карл Маркс аатынан совхозка баччаҥҥа диэри кыайан туһаныллыбаттар.

Оройуон совхозтарыгар производственнай идэтитиигэ киириинэн сибээстээн ССКП райкома Болугур отделениетыгар чугастааҕы сылларга оборуот астарын үүнэриини кэскиллээхтик тэрийэргэ быһаарбыта. Оттон ыла элбэх бириэмэ аста. Ол үрдүнэн бу үлэҕэ сөпкөөх дьаһал ылыллыбатаҕын, тулуйуллубат бытаарыы таһаарыллыбытын учуоттаан, кулун тутар 23 күнүгэр партия райкомун бюрота совхоз бу отделениетыгар быйыл оборуот астарын олордуута балаҥнэнии туһунан управляющай А. П. Ефимов отчуотун истэн дьүүллэспитэ. Онно дьыала адьас борукутэ суоҕа, боччумнаах аҕай туох да оҥоһулла илиҥэ бөлөхтөммитэ. Ити иһин райком бюрота совхоз, отделение салайаччыларын спэрдээхтик сэмэлээбитэ уонна таһаарыллыбыт итэҕэстэри, наһаа наҥылыйыыны түргэнник туораталларыгар эбээһинэстээбитэ.

Бүгүн—муус устар 10 күнэ. Бу олус наадалаах, кэскиллээх салаҕа суолта биэрэр, дьиҥ-чахчы кыһанар сирдэргэ үлэ-хамнас на саҥа хаһаайыстыба буолбатах. Ол үрдүнэн туох баара адьас кыһыҥыылыы турар. Кыстык Кугдалыыр суолтан туоруу түһэр сүүрбэччэ метр усталаах ыллыгынан бэрт арыйах сатыы киһи суола сылдьыбыт. Ол даҕаны бүгүн эрэ быһыылаах. Теплица биир эрэтигэр С-100 бульдозер тиигиннир. Управляющай быһаарарынан, бу баараҕай техниканан теплица иһин хаарын күрдьэр кэпсэтии баар эбит. Оттон биһиги керүүбүттүгэр, бульдозер быһаарын кэннинэн сөҕөр буолан хаарын күрдьэн таһаарыахтааҕар чиэтиэх курдук. Биирдии чаастаах үлэтин 28-тыы солк. сыаналаабыт бу суол учаастагын механизатора киһи, уоранныэрниэ, баҕар, күртэриэ. Отделение оборуот звенотугар үлэҕэ анаабыт биир рабочайа манна холуочук соҕус туруктаах, чопчу тугу да оҥорорэ костубэттик күлүгүүр. Теплица үрдэ, эркиннэрэ сатаҕайдар. Пленка хаһан, хантан костөрө биллибэккэ турар эбит. Өрөмүөннүөх, оро тардыах диэтэххэ көрүллүөх, оҥоһуллуох айылаах манна үгүс. Ол барыта тыытыллыбакка турар.

Теплицаҕа киирэн үлэ-хамнас хайдах барыахтааҕын туһунан кэпсэтиһэ турдахпытына, поҥуо эрэттэн совхоз кылаабынай агронома С. В. Кочеткова уонна кылаабынай инженер-механик И. Н. Корякин тиийэн кэлиллэр. Киниллэр Мыҥаҕаайыга бүгүн киирбиттэр. Серафима Васильевна быйыл бастакы сырыыта эбит (үһүн бириэмэлээх уоппуска кэнниттэн). Онон барыны-барытын эмиэ саҥа көрөр, хойутаһыын-тахсыбытын бэйэтэ да сөбөр.

Кыстык Кугдаҕа баһынаҕа, парниктарга тиийэбит. Уонча кыыс—13 №-дээх СПТУ үөрэнээччилэрэ парниктар хаардарын ыраастыы, эркиннэрин хананнахкылыы сылдьаллар. Муус устар 5 күнүгэр 20-чэ хонуктаах производственнай практикаҕа киирбиттэр. Үлэлии сатыахтар эбит да, сатаатар, тимир күрдьэхтэрэ тиийбэккэ эрийдэбит. Отделение үөрэ маннык үөнэ аттаммыт күүльтуралары балачча киэҥник ыһар уонна олордор, ылгом да үүнүүнү ылар кыахтар толору баалларын.

Хомойуох иһин, ити кыахтар Карл Маркс аатынан совхозка баччаҥҥа диэри кыайан туһаныллыбаттар.

Оройуон совхозтарыгар производственнай идэтитиигэ киириинэн сибээстээн ССКП райкома Болугур отделениетыгар чугастааҕы сылларга оборуот астарын үүнэриини кэскиллээхтик тэрийэргэ быһаарбыта. Оттон ыла элбэх бириэмэ аста. Ол үрдүнэн бу үлэҕэ сөпкөөх дьаһал ылыллыбатаҕын, тулуйуллубат бытаарыы таһаарыллыбытын учуоттаан, кулун тутар 23 күнүгэр партия райкомун бюрота совхоз бу отделениетыгар быйыл оборуот астарын олордуута балаҥнэнии туһунан управляющай А. П. Ефимов отчуотун истэн дьүүллэспитэ. Онно дьыала адьас борукутэ суоҕа, боччумнаах аҕай туох да оҥоһулла илиҥэ бөлөхтөммитэ. Ити иһин райком бюрота совхоз, отделение салайаччыларын спэрдээхтик сэмэлээбитэ уонна таһаарыллыбыт итэҕэстэри, наһаа наҥылыйыыны түргэнник туораталларыгар эбээһинэстээбитэ.

Бүгүн—муус устар 10 күнэ. Бу олус наадалаах, кэскиллээх салаҕа суолта биэрэр, дьиҥ-чахчы кыһанар сирдэргэ үлэ-хамнас

бу эпеноҕа барыта 10 рабочайы сыһыарбыт аатталах да, онтон манна эмиэ биир эрэ киһи баар. Агроном Е. Седалищева этэриэн, атыттара хам-түм костон ааналлар үһү, чопчу тугу оҥороллоро биллибэт. Ол үрдүнэн бу дьону кытта ким да быһааран кэпсэппэт, үлэлэрин хонтуруоллаабат эбит.

Толоруох, ситэриэх үлэ манна «үүнэр баттахтааҕар үгүс» диэн

Н. АКИМОВ фототе.
ССТА фотохрониката.

Муус устар 11 күнэ — дойду салгынтан саба түһүүттэн көмүскэнэр сэриилэрин күнэ

Кыһыл знамялаах Бакутаҕы уокуруг. Бу дойдуларыгар дьоҥҥоһоох дьыаланан эпизэттиллэр. Летчиктар, ракетчиктар, локаторщиктар, сенаистар сойобуой сорудаҕы толороргэ молдьон бэлэмнэр. Кимиэхэ баилэрин бырааһынныктарым бойобуой, политическай бэлэмнэрин гунсарыынан көрсөллөр.

СНИМОККА: И-скай чаас бойобуонай летчиктара (хаҥастаан уна)—старшай лейтенаннар С. Кривокоре, С. Комаров, капитан Б. Кремарев, старшай лейтенаннар А. Глущенко, А. Емелин.

Уочараттаах занятие

«Якутколхозстрой» ТМУ-ын партийнай тэрилтэтин агитпонта улэтин былаанныахтык тэрийэр. Зона олохтоохторугар 18-с эмиэ ыытыллыбыт. Онно мраастык туттан олоруу доруобуйаҕа суолтатын туһунан врач А. П. Михайлова көрдөстөбүлэлэх бэсидэтин ыытыллар. Баллар ыытыллар санитарнай мэйдарга активнайдык кыттарга быһаарыллыбыт.

Зона олохтоохторо киин агитпатаб иннинэ ыытыллыбыт курсуттэммиэрэ тэрээдиссэхтик кыттыбыттара, атын зоналары нөҥүлэччиларимэн буолбуттара. Сэлиэннэх иннинэҕи киин агитпатбтар икки ардыларыгар курсуттэнии туһунан кэпсэтии хаалтаева эмиэ буолла, хайдах бэлэмнэнэри сүбэлэстилэр.

Занятие иги курдук боччумнаах соруктары туруоран, көрдөстөбүллэхтик барда.

А. ГУЛЯЕВА.

Оройуонка Бүтүн Сөвөтээҕы комсомольскай мунньахтар буола туралларын, Олорго комсомолецтар «ССКП XXV съеһин уураахтарын толоруохпут!» диэн девиһинэн онус пятилеткаҕа быһаччы соруктары туруоруналлар, ис резервэлэри толоору туһанарга, үлэ кадьыһын уонна хаачыстыбатын үрдэтэргэ быһаарыналлар.

Бүгүн Субуруускай аатынан совхозка буолбут биир итиннин мунньах туһунан корреспонденцияны бэчээттинибит.

Соловьев отделениетын кинигэр Мырылаҕа Субуруускай аатынан совхоз Болтоготооҕу, Хатылыгааҕы уонна маннааҕы отделениолардыгар материальнай үйгуну эдэр саас эрчимнэн уһаппа сылдьар комсомолецтар мустан аастылар.

Кинилэр Бүтүн Сөвөтээҕы комсомольскай мунньахха ЫБСЛКС лааһынаахтык тэнитэлларын, общественнай олохха активнайдык кыттыбыттарын, уус-уран самодеятельность коллективын үлэтэ биллэрдик сэргэхсийбитин, ол үлэҕэ хамнаска биир хамсатар күүһүнэн буолбутун туһунан секретарь Елена Куаьмина эттэ.

Соловьев аҕыс кылааттаах основной оолохтан комсомольскай тэриллэн эмиэ билигин нэйсэтистэхпитинэ, итиэ үлэлэри билигин мыттахпытына сатанар. Холобурун ыллахха, биһиги үгүс звеноларбыт билигин хайы-үйэ итиэ үлэлэри барытын бүтэрэн олороллор. Оттон саас, сир хараардар эрэ, ходуһа ыраастаах ыныгар уонна ханна ыаллар сиригэр нүөлсүтүүгэ, уу хоммут ходуһаларын хоруугга турунуохтара.

Биһиги билигин итиэ курдук дьаһанан үлэлиибит. Онон аны сайын хас биирдии отчут-механизаторларга тиксэриэн 200 тонна бастыг хаачыстыбалаах чэпчэ куох оту оттоон совхозпутугар туттарыахпыт диэн эбэһиинэстэҥэбит уонна эһиги бука барыгыт биһиги бу холобурбутун батыһаргытыгар, от хомуурдаргар субу күннэртэн ыла тэримэнитиэн бараргытыгар баҕарабыт.

Маны таһынан билигин производство кадьыһын үрдэтин уонна үлэ хаачыстыбатын туһугар ыытилэтыгар үүммүтүн барыгыт билэбит. Итиннин кэмнэ урукку курдук от хомуурун күһүн хаар түһүөр диэри ыытар улахан аҥас буолуох этэ. От үлэтин от сүүрбүннүүгэр, атыннык эттэхпэ, атырдьах ыйын 20 күнүгэр диэри, күүһү барытын түмэн ыытан бүтэриэхпэ ааҕа. Биһиги онон **итиэ 200 тонна оппутун аны сайын атырдьах ыйын 20 күнүгэр диэри оттоон туттарыахпыт дэһэбит.** Итиэ курдук этэн туран, республика Тыатын хаһаайыстыбатын министерствота уонна отчуттар социалистическай куоталаһыыларын тэрийэччилэр 1976 сыл сайыныгар сүөһү аһылыгын бэлэмнии үлэҕэ социалистическай куоталаһыы усулуобуйатыгар сөптөөх уларытыылары киллэриэхтэрэ диэн эрэнэбит.

Куоталаһыы усулуобуйатын оҥорорго өссө манныгы учуоттуохха сөп этэ. Билигин от үлэтэ техника күүһүнэн үлэлэнэр. Итиэ олус күлүмэх, наһаа эпиэттэах үлэ. Бу үлэ тэрээһиниэхтик ыытыллыыта, саахал уонна дэгдьүөл тахсыбата — бука барыта биһигиттэн эрэ буолбакка, өссө отделениелар, бригэдэлэр механиктарыттан, маастар-наладчиктартан быһаччы тутулуктаах. Куоталаһыы түмүгүн оҥорорго үгүһү быһаарар бу үлэһиттэр аатталарын умнуохпуттар. Кинилэр ыаймыны ситиспит звено чилиэннэриттэн итэҕэйэ суох моральнай, материальнай көмүлэһиннигэ тиксэлларын курдук дьаһанныыллар диэри гынабыт. Итиэ бэлэмнэнигэ даҕаны, үлэ бара турар кэмигэр даҕаны олус кэмелеех буолуох этэ.

Күнду табаарыстар! Биһиги бу этиилэрбитин ыраатаан көрөргүтүгэр, от хомуурун эпиэттээх үлэтин техника ыстаал быччыгынан быһаарарбытыгар, кэлим механизациялаах звеноларбыт социалистическай куоталаһыыларыгар бука барыгыт кыттарбытыгар баҕарабыт. Бу саҕаламмыт куоталаһыы анараа И. А. Васильев уонна И. И. Капитонов салайар звеноларын куоталаһыылара буолбатар ханнык, бу куоталаһыыга республика барыгыт оттуттан саҥа аттар — саҥа звеноларбыт коллективтара кытыналлар ханнык дэһэбит. Көдьүүс үрдүүрэ диэн ол буолуох этэ.

Чэҥнит, республика тыатын хаһаайыстыбатын производствотын сүүрүн салаатын — сүөһү итинтин быһаарар тутаах үлэҕэ — от хомуурдаргар онус пятилетка бастакы сылыгар үлэ үрдүк оҥоруохтуттан уонна бастыг хаачыстыбаҕа сатаан үтүөкэннэах холобурдарын көрдөрүөхүн!

И. КАПИТОНОВ,
«Мукучу» совхоз кэлим механизациялаах звенотун салайааччыта.
«Боҕуот Знака» орден кавалера.

И. ВАСИЛЬЕВ,
«Ньурба» совхоз кэлим механизациялаах звенотун салайааччыта.
Үлэ Кыһыл Знамята орден кавалера.
Саха АССР Верховнай Советын депутата.

Оттоохуук туһунан эрдэттэн кэпсэтиэҕит!

Элбэҕи уонна хаачыстыбалааҕы!

Республика от үлэтигэр кыттар бары механизированнай звеноларыгар

АҺАБАС СУРУК

Күнду биир идэлээхтэрбит уонна доҕоттор-бут! ССКП Киин Комитетын Генеральнай секретара Л. И. Брежнев дойду историятыгар саамай үчүгэй пятилетка кэлэн ааста диэн тохсус пятилетка туһунан бэлиэтээн этэн турар. Чугастыы бэйэбитин даҕаны ыллахха, итиэ олоххо баар чахчы. Тохсус пятилетка сылларыгар производство бары сүрүн салааларыгар улахан хамсааһын таҕыста. Итиэ ордук биһиги үлэбитигэр — оттоохуогра сыһыаннаах.

Кэнники сылларга кэлим механизациялаах звеноларбыт ходуһаҕа куоталаһан үлэлэһиннэрэ үтэскэ кубулуйда. Совхозтар үлэһиттэрэ, общественность бу куоталаһыыны сөҕүүгэ туспаахтары көтөөр, кинилэр эпиэтинэстэрин үрдэтэр.

Сорохтор ходуһа ото Ньурбаҕа уонна Кэбээйигэ эрэ өлгөмүк үүнэрин, онтон от хомуурун кэлимник механизациялааһын кинилэргэ эрэ ыаллар ыахтааҕын курдук саныыллар. Бу аҥас. Оны чахчылар биэргэтэллэр. 1968 сыллаахха Алексеевскай оройуон чулуу механизатора Николай Львов звенотун биирдии чилиэннигэр 172,4 тонна оту кэбиспитэ. Итиэ саҕана биһиги бастыг отчуттарбыт баара-суоҕа 68-тыы тоннаны илиилэригэр туталлара, онон Николай Львов көрдөрүүтүн наһаа сөҕөр-махтайар этилэр. Сэттэлии юһиндээх идэтийбит звено, саҥа технология кэлин үчүгэй түмүктэри биэрдилэр. Холобур, «Ньурба» совхоз кэлим механизациялаах 8 звенотун биир отчута аспыт сайын 158 тонна оту туттарда. Кэлим ходуһалаах Кэбээйигэ Илья Капитоновтаах 306-лыы тоннаҕа тиийэ оттоотулар. Дьэ, итиэ курдук үлэ тэрээһинин уларытыы, саҥа технологияны эрдэхтик одохтоохун уруккулуу үтэһин уонна тэрээһинин тордүттэн уларытта, үлэ оҥоруохтуотун тосту үрдэттэ. Билигин кэлим механизациялаах звеноларбыт ыаллыгар буоллулар. Холобур, аспыт сайын республика үрдүнэн тэнитилиннибит куоталаһыыга миэстэ ылсыбыт звеноларбыт аадырыстара бу баар: Кэбээйи—Ленинскэй—Булуу—Уус-Алдан — Нам — Орджоникидзевскай—Суйтаар. Бу география иннинэ оттугэр өссө кэнгинэр кыахтаах.

Күнду доҕоттор-бут, бу эпиэттээх үлэни ыытыы бүүс-бүтүннүүтэ биһиги илиибит ихигэр баар. Онус пятилетка бастакы сылыттан саҕалаан үгэс буолбут ходуһаҕа куоталаһыыны өссө кэнгинэн тэнитиэҕиҥ диэн биһиги эһигиннэ ыытарабыт.

Оттоохун туһунан эрдэттэн кэпсэтэрбит тоҕо нааданый? Сайыммыт биһиэхэ бэйэтэ да кылгас, оттон техниканан оттооччуларга бириэмэ өссө ыгым, онон бэлэмнэнии үлэни эрдэттэн ыытахха сатанар. Урут звеноларбытын сир коҕорбүтүн кэннэ сүүмэрдиирбит, техникабытын эмиэ үлэ саҕаланара суоҕ ыган кэлбитин кэннэ өрөмүөннүүрбүт, булуварбыт. Сорохтор окко киирэр буолбутун кэннэ дьэ биирдэ хамсаналлара, онтон күнду бириэмэни сүүйтэрэрбит, үчүгэй түмүгү кыайан ситиспэт этибит.

Кэлин сылларга биһиги совхозтарбыт кэлим механизациялаах звеноларга от үлэтигэр кыһыны быһа бэлэмнэнэр үгэстэнилэр. Ол бэлэмнэнии диэн тугуй? Биһиги икки звенобут састааба, техниката, сирэ-уота, биллэн турар, чуолкай. Оттон атыттарга звеноларбыт састаптарын саҥардан тэрийии, үлэ тэрээһинигэр уларытыылары чуолкайдааһын, звеноларбыт састаптарыгар киирбит дьон билиилэрин уонна кылаастарын үрдэтии сибилигин эрэ кыаллар. Сибилигин эрэ звеноларбыт туттар техникаларын талыахха, туох итиэҕэ эбии буолуохха, саппаас чаастары хаһааныахха, наҕылыччы өрөмүөннэниэххэ сөп. Кырдьыга, хайдах сайын кэлэрэ биллибэт. Ол иһин оттуур ходуһаларбытыгар хаары типтэрии, минеральнай уоҕурдуулары киллэрии тустарынан эмиэ билигин нэйсэтистэхпитинэ, итиэ үлэлэри билигин мыттахпытына сатанар. Холобурун ыллахха, биһиги үгүс звеноларбыт билигин хайы-үйэ итиэ үлэлэри барытын бүтэрэн олороллор. Оттон саас, сир хараардар эрэ, ходуһа ыраастаах ыныгар уонна ханна ыаллар сиригэр нүөлсүтүүгэ, уу хоммут ходуһаларын хоруугга турунуохтара.

Биһиги билигин итиэ курдук дьаһанан үлэлиибит. Онон аны сайын хас биирдии отчут-механизаторларга тиксэриэн 200 тонна бастыг хаачыстыбалаах чэпчэ куох оту оттоон совхозпутугар туттарыахпыт диэн эбэһиинэстэҥэбит уонна эһиги бука барыгыт биһиги бу холобурбутун батыһаргытыгар, от хомуурдаргар субу күннэртэн ыла тэримэнитиэн бараргытыгар баҕарабыт.

Маны таһынан билигин производство кадьыһын үрдэтии уонна үлэ хаачыстыбатын туһугар ыытилэтыгар үүммүтүн барыгыт билэбит. Итиэннэ кэмнэ урукку курдук от хомуурун күһүн хаар түһүөр диэри ыытар улахан аҥас буолуох этэ. От үлэтин от сүүрбүннүүгэр, атыннык эттэхпэ, атырдьах ыйын 20 күнүгэр диэри, күүһү барытын түмэн ыытан бүтэриэхпэ ааҕа. Биһиги онон **итиэ 200 тонна оппутун аны сайын атырдьах ыйын 20 күнүгэр диэри оттоон туттарыахпыт дэһэбит.** Итиэ курдук этэн туран, республика Тыатын хаһаайыстыбатын министерствота уонна отчуттар социалистическай куоталаһыыларын тэрийэччилэр 1976 сыл сайыныгар сүөһү аһылыгын бэлэмнии үлэҕэ социалистическай куоталаһыы усулуобуйатыгар сөптөөх уларытыылары киллэриэхтэрэ диэн эрэнэбит.

Куоталаһыы усулуобуйатын оҥорорго өссө манныгы учуоттуохха сөп этэ. Билигин от үлэтэ техника күүһүнэн үлэлэнэр. Итиэ олус күлүмэх, наһаа эпиэттээх үлэ. Бу үлэ тэрээһиниэхтик ыытыллыыта, саахал уонна дэгдьүөл тахсыбата — бука барыта биһигиттэн эрэ буолбакка, өссө отделениелар, бригэдэлэр механиктарыттан, маастар-наладчиктартан быһаччы тутулуктаах. Куоталаһыы түмүгүн оҥорорго үгүһү быһаарар бу үлэһиттэр аатталарын умнуохпуттар. Кинилэр ыаймыны ситиспит звено чилиэннэриттэн итэҕэйэ суох моральнай, материальнай көмүлэһиннигэ тиксэлларын курдук дьаһанныыллар диэри гынабыт. Итиэ бэлэмнэнигэ даҕаны, үлэ бара турар кэмигэр даҕаны олус кэмелеех буолуох этэ.

Күнду табаарыстар! Биһиги бу этиилэрбитин ыраатаан көрөргүтүгэр, от хомуурун эпиэттээх үлэтин техника ыстаал быччыгынан быһаарарбытыгар, кэлим механизациялаах звеноларбыт социалистическай куоталаһыыларыгар бука барыгыт кыттарбытыгар баҕарабыт. Бу саҕаламмыт куоталаһыы анараа И. А. Васильев уонна И. И. Капитонов салайар звеноларын куоталаһыылара буолбатар ханнык, бу куоталаһыыга республика барыгыт оттуттан саҥа аттар — саҥа звеноларбыт коллективтара кытыналлар ханнык дэһэбит. Көдьүүс үрдүүрэ диэн ол буолуох этэ.

Чэҥнит, республика тыатын хаһаайыстыбатын производствотын сүүрүн салаатын — сүөһү итинтин быһаарар тутаах үлэҕэ — от хомуурдаргар онус пятилетка бастакы сылыгар үлэ үрдүк оҥоруохтуттан уонна бастыг хаачыстыбаҕа сатаан үтүөкэннэах холобурдарын көрдөрүөхүн!

И. КАПИТОНОВ,
«Мукучу» совхоз кэлим механизациялаах звенотун салайааччыта.
«Боҕуот Знака» орден кавалера.

И. ВАСИЛЬЕВ,
«Ньурба» совхоз кэлим механизациялаах звенотун салайааччыта.
Үлэ Кыһыл Знамята орден кавалера.
Саха АССР Верховнай Советын депутата.

„ССКП XXV СЪЕҺИН УУРААХТАРЫН ТОЛОРУОХПУТ!"

Бүтүн Сөвөтээҕы комсомольскай мунньахтар

Оройуонка Бүтүн Сөвөтээҕы комсомольскай мунньахтар буола туралларын, Олорго комсомолецтар «ССКП XXV съеһин уураахтарын толоруохпут!» диэн девиһинэн онус пятилеткаҕа быһаччы соруктары туруоруналлар, ис резервэлэри толоору туһанарга, үлэ кадьыһын уонна хаачыстыбатын үрдэтэргэ быһаарыналлар.

Бүгүн Субуруускай аатынан совхозка буолбут биир итиннин мунньах туһунан корреспонденцияны бэчээттинибит.

Соловьев отделениетын кинигэр Мырылаҕа Субуруускай аатынан совхоз Болтоготооҕу, Хатылыгааҕы уонна маннааҕы отделениолардыгар материальнай үйгуну эдэр саас эрчимнэн уһаппа сылдьар комсомолецтар мустан аастылар.

Кинилэр Бүтүн Сөвөтээҕы комсомольскай мунньахха ЫБСЛКС

совхозтааҕы комитетын секретара Семен Никитин дакылаатын иһиттилэр. Дакылаатчыт съезд үлэтин түмүктэригэр, кини туруорбут соруктарыгар кириэнник тохтоото. Совхоз ыччата хаанруу партия съеһин матырыйаалларын үөрэтиигэ көхтөөхтүн саҕалаата. Ис кыахтары ыытан туһанылла илдьэ резервэлэри арыйыллар, үлэ хаачыстыбатын саҕалаата. Ис кыахтары ыытан туһанылла илдьэ резервэлэри арыйыллар, производство кадьыһын үрдэтиигэ хас биирдии комсомолец, ыччат хаһаанчыгыттааҕар да өрө көтөҕүллэн турар үлэлиир.

Бу ыытыллар мунньахтар идейэ-политэ үлэни туспарыыга туруорар соруктарын, хас биирдии комсомолец уонна сыахтааҕы комсомольскай тэриллэ съезд уураахтарын олохха киллэриигэ чопчу былаанныаах, эбэһээтэлистибэлээх буолуохтаахтарын дакылаатчыт быһаран биэрдэ уонна совхоз комсомолецтарын тирэҕэн турар соруктарын сиһилии ыытта.

Дакылааты дьүүллэһиигэ бастакынан тыл эпиэт Соловьевтааҕы комсомольскай тэриллэ секретара Любовь Собакина совхоз производствотын бары салааларыгар ыччат баһаарар күүһүнэн буолбута биһиги отделениебыт олоҕуттан да костер диэтэ. Үүт ыамын үрдэтиигэ, ыччат сүөһүттэн привеһи ылыыга быйыл хамсаһын таҕыста. Ол курдук, «Сардаҥа» уонна «Юность» фермалар коллективтара үүт валовой ыамын бастакы кварталлааҕы сорудаҕын 113,4—122,4 бырыһыан толортоотулар, оттон биирдии бороон ортотунан 97,1 кг улаатта.

Хатылы отделениетын хортуоппуйу үүнээччилэрэ 50 гектартан хас гектар ахсыттан 85-тии центнертэн итэҕэйэ суох үүнүүнү хомуйарга, оттон топлинэй хаһаайыстыба 120 центнер оҕоруот аһын үүнэрэргэ сорукпыттарын, онно ыччат-комсомольскай звеноларбыт туох үлэни ыытарбыттарын туһунан овощевод Елена Тимофеева кэпсээтэ. Болтого комсомолецтара социалистэрэ комсомолецтар, ыччаттар производствоҕа оруолларын үрдэтиигэ, үлэ дьиссиплинэтин бөҕөргөтүүгэ, общественнай бэрээдэги туспарыыга көмө этиилэр онноҕулуннулар.

Мунньахха кыттыыны ылбыт уонна тыл эпиэт ЫБСЛКС райкомун бастакы секретара Тимофей Тоскин съезд уураахтарын толоруута ыччаттар саҥаттан саҥа кирбиилэри ылыахтаахтарыгар кириэнник тохтоото.

Мунньах кыттыылаахтара ССКП XXV съеһин уураахтарын олоххо киллэриигэ бигэтик быһаарыллан киэҥ уураах ылыныллар, хаачыстыба уонна кадьыс пятилеткатын бастакы сылыгар ылыахтаах кирбиилэргэ үлэ чопчу программатын бигэргэттилэр. Ол кэнниттэн сельскай Культура дьиэтигэр концерт көрдөрдүлэр, рабочайдар көрдөөх сыныалаатнарын тэрийдилэр.

Сарсыныгар, муус устар 7 күнүгэр, Амма өрүс биэрэгэр сытар комбикорму уонна минеральнай уоҕурдуулуу хомуйан ыскылаакка таһыыга комсомольскай субуотуньук тэриллиннэ. Онно толоруллубут үлэ төлөбүрэ—380 солкуобай «Саха сирин комсомолеһа» поезд тутуутугар анаанна.

Комсомолецтар уонна ыччаттар муус устар 17 күнүнээҕи Бүтүн Сөвөтээҕы субуотуньукка бука бары, биир киһи нурдук, тахсарга быһаарыннылар.

П. СЕДАЛИЩЕВ,
хаһыат анал. корр.

Бултааһын туһунан санаалар

ТОЛКУЙДААН ТЭРИЙИЭХХЭ

Үрдүк үөрэхтээх специалист Николай Михайлович Макаров Субуруускай аатынан совхозка охотоведынан анаан бастаан кэлэрэ үтүө сирэ-уота, түүлээх тэнийэн үөскээбиппэ, онуоха эбии булчуттарын дьаныы аҥнаа балбат-хорбот буолан, тэрээһин үлэрэ ыарыҥнатара үүгүс этэ. Билигин чыҥха этии: дьонун-сэргэтин биала уонна кылаабынаан, кини иниигэр «РОСЭМПРОЕКТ» холбоһук Ангарскайдаабы изыскательскай экспедициятынан оҥоһуллубут булут картата сытар. Онно совхоз территориятыгар баар быыкаабай үрүйэлэр аттарыттан булчуттар быыргы үөтэрэ үүтэннэригэр тиийэ бэлиэтэммит.

Бу картаттан көстөрүнэн, совхоз 551,1 тыс. кэриҥэ гектар бултуур сирдээх, 4735,6 гектар уопсай кэннээх уулардаах. Итиннэ сыллата 8,5 тыс. солк. тыа буолдун, 25,2 тыс. солк. андаатары, барыта 33—34 тыс. солк. суумалаах кылааннаах түүлээри соҕотоҕо кальаҕха сөп эбит. Ол эрээри аспыт пятилеткаҕа сылга ортотунан 23 тыс. солкуобайдаах бултаммыта, ол иһигэр 1972 сылдаахха совхоз 20 тыс-тан эрэ таһаарбыттаах. Саамай элбэх кылааннаах түүлээри баарэр кыахтаах Соловьев отделениета 1971—1972 сылларга баара-суоҕа 826—750 солк. туттарбыта. Итиннэхэ ханиын биричиннэлэр баалларый?

Бастатан туран, бу сыралаах-сындалаҥнаах үлэбэ дьон хоһуунун аҥаардыахтааҕа учуоттаммит. Билигин совхоз кадровай булчуттарын 32 бырыһыаннара — пенсионердар. Кинилэр тоҕо ыраатан-тэлэйиэн хомохтоохтук бултуохтарай? Ыччаттары булчуттарга сыһыаран үөрэттэрии олус сэдэх. Онуоха эбии, ордук куһаҕана, кадровай булчуттар хаһан да толору ахсааннаах туруоруллубаттар итиннэ сорох отделениеларга уларыйыыларатэлэрийиллэрэ эбэх.

Иккиһиэн, булт күнэ ситэ туһаныллыбат. 1972—1973 сс. сезонтан 2800 кийи-күнэ көрүллүбүттүттэн 1723-нэ, а. э. 61,5 бырыһыана, туһаныллыбыта. Оттон Соловьев отделениетыгар булт күнүн 56 бырыһыана таах сүтэриллибитэ.

Үсүһүнэн, булт сезонугар бэлэмнэнигэ сөптөах болҕомто ууруллубат. Ол курдук, булт аҥылыга ханна хото баарын, түүлээх тэнийэн үөскээһиннэ үөрэтии суох. Бэл диэтэр үүтэннэри тутуу, оремуоннаэйии, оттук маҥы, кэлэ сиир отун бэлэмнэйии курдук үлэлэр эрдэ босхолообот түмүгэр биримэтигэр ыытыллыбаттар. Онон хоно-оруу сылдьан урдуттан бултааччылар аҥыйахтар, ыраах сирдэр туһаныллыбаттар.

Онус пятилеткаҕа урукку оттугэр туһаныллыбакка сыппыт 200 тыс. гектардаах булт сирин туһаҕа таһаарыы соруга турар. Саамай улахан болҕомто итиннэ сиозэстэрэ Соловьев отделениетыгар уурулуохтаах. Маннык бултаныахха аҥылаҕа быһаарыллыбыт 267,2 тыс. гектар сир (совхоз бултанар сирин 41,2 бырыһыана) сытар. Бу эргин кырыныас тиҥиҥ, тайҕа онтон да атын мааныылаах-тара биэҥиик үөскүүлэр. Бу Даадараннаах эргин кинниэн база үөскэтэр, эдэр кадровай булчуттартан сүүмэрдэн бастаанныгы составтаах биригээдэ тэрийэр баҕа баар. Итиннэ биригээдэ сайынын Амма үҥуорунаабы уулларга саҕылга анаан балыктыаҕын эмиэ сөп.

Совхозка сүрүн булт андаатар буолар. Аастыс пятилеткаҕа бултаммыт түүлээх сууматтан 80 бырыһыанын кини ылар. Кэнники кэмнэ чугас эргин бултанар сирэ кыараҕас буолан, онуоха эбии брановьердар эбилэйэннэр андаатар биллэ-көстө садьхсийдэ. Итиннэ сибээстээн кадровай булчуттар В. К. Федоров уонна И. С. Илларионов Туолума үрэҕин Аммаҕа түһэр сиринэн быыстыалы, итиннэ силлиһэ сытар элбэх күөллэри үөскэтэн, дэлэй андаатардаах базаны тэрийэр туһунан баҕа санааларын кэспиттэрин эйдээн кэлэбин.

Маны таһыынан Туолумаҕа, Куттараҕа, Дайҕаҕа, юнилэр салаалларыгар бултуур иккин базаны тэрийиэхха.

Соловьев отделениетын кадровай булчута Павел Дмитриевич Федоров быйыл эйэҥэстэйахха, тиҥиҥэ барар хас дьыты булунар баҕаалаах. Итиннэ даҕатан эттэххэ, билигин совхоз булчуттарыгар тарбахха баттанар аҥыйах ыт баар. Дьиҥнэр андаатараһыт, тиҥиҥныт ыт туһата олус улахан. Онон Федоровы элбэх үчүгэй булчут ыттардаах оройуоннарга командировкаҕа ыытыахха баара.

Совхоз салаатата булчуттары шаадалаах тэриллэриннэн, итии таҥаһынан сыл ахсын эбэн хааччыйан ыһэрэ үчүгэй. Ол билигин сонор суолугар сылдьар дьон «Буран» авто-сыарҕаны атылаһалларыгар усулуобуйаны тэрийиэххэ наада. Онго суох аҥардас түүлээҥи туттара кэлэллэригэр-барааллыгар 70-80 үлэ күнүн сутэрэллэр. Оттон «Бураннаан» Амма үҥуордаабы урахтэргэн дьаныы начаас бурҕачытан кэлиэхтэр этэ.

Түмүктээн эттэххэ, Субуруускай аатынан совхоз булт хаһаайыстыбатын бэйэтин күүһүнэн сайыннарарыгар, кыахтар мунура суохтар. Арай болҕомтону улаатыннарыахха, барытын толкуйдаан тэрийиэххэ наада.

Н. СОЛОВЬЕВ.

Тэҥниир сөп эбэ

Кытаанах нэһилиэгин Советын исполкома булчуттарга бултаныы сирдэри олох тэҥэ сөхтүн үлэрэн олорор. Субуруускай аатынан совхоз маннааҕы отделениета икки бириигээдэлээх—Килэҥнэ уонна Арылаах. Олоҥсо сүрүн булт андаатар, эбиискэ быһыытынан сэдэхтик тиий, ыарыпас, голоҥдо, куобах бултанар. Андаатар үөскүүр күөллэрин уопсай кэнэ Килэҥнэгэ 547,5, Арылаахха 471,2 гектарга тэҥнэтэр. 1975—1976 сс. булт сезонугар Килэҥнэгэ 2, Арылаахха 6 кадровай булчуттар аҥаммыттара. Оттон андаатардаах күөллэрэ буоллаҕына бириигээдэлэрин иһиннэ уларыллыбыт.

Булт сирин итинник сыҥа уллэрин уонна кадровай булчуттары алгаан оттуннан ситэ тэрийэбэтах түүгэр быйылгы сезонтан кэлэҥкилэр быыстаннаах 6,2 тыс. солк. оннугар 3,5 тыс. солкуобайдаабы бултаатылар. Оттон арылаахтар 5,5 тыс. солк. сорудахтааҕыттан 5,8 тыс. солкуобайынан толордулар, эсэ андаатардаах күөллэрэ тиийбэтэ.

Маны кэлэр булт сезонугар конкретнай маҥдаттан андаатардаах күөллэри бэлиитэтэн тэҥнээн тэҥнатыохха.

М. ПОПОВ, кадровай булчут.

БИҺИЭХЭ *сурунаалар*

Ыырыа аргыстаах

Чурапчытаабы Культура дьиэтин 18 кийиитээх австрольнай бириигээдэтэ кэдиэлэ устаах Мэҥэ-Хаҥалас, Амма оройуоннарыттан ыырыа аргыстаах айаннаах труппа. Кини-лэр ортолоругар биллиилээх ырыаһыттар А. Кузьмина, Е. Соловьева, М. Михайлова, мелодистка Г. Шахурдина, ыҥкыҥыттар М. Макарова, А. Филиппов уо. д. а. бааллары. Бириигээдэни М. Никитина салайар.

«СО» корр.

КЫРДЬЫБАТ СҮРЭХ

Хаҥна баарыгар кийи улэтинэн чиэстэнэр. Матрена Никитична Дириҥнээҕи народнай театрга ыстэннньэгинэн улэлиир. Кыдаанньылаах улэйиги дьоно-сэргэтэ «Театр Могэтин» диэн хайдаан аатталлар. Бу аакка бэйэ идэтигэр дириҥ гынпат, ис сүрэхтэн бэриниин барыта итэҕэйиллэхтик ыкаллар. Театр хаҥна гастроллуу бараары да, ыраах-чугас диэбэккэ, сотто ово ийэтэ тэбистэниэ сылдьыһар, артистар гастрааларын бэлэмнээн, субаҥна биэрэр үтүө үгэстээх.

Народнай театрдары көрүүгэ дириҥнэр аанньообут бурыт драматурга Ц. Жагшин «Мынбыр Будамнар» диэн комедиэтэ жюри үрдүк ыаналаах ылбыта, артистер гастраларыгар хайаммыта. Итиннэ уус тарбахтаах ыстэннньэк Матрена Никитична Григорьева сэмэй улэтэ эмиэ баар.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

Чулуу эмчит

Мария Ивановна Макарова дорообуйа хористабылыгар 30-са сыл улэлээтэ. Ол устаах-туоратыгар элбэх кийиини ирдэс ыарыылартан ерүйдэн кун-ый буолла, үүгүс дьон хаттаан ийиитэ.

Согоруоҕаабыт бу ураты кыайыылаах эмчит селийэр Соловьевканы участковай балыыһатын коллективэгэр оройуон эмин тэриллэрин социалистическай куоталаһыларын көмөрүллэ сылдьар Кыһыл знамята труттарылынна.

Е. МАСАЕВ.

Предметнэй олимпиадалар

Согоруоҕаабыта омук уонна нуучча тылыгар уоранэччилэр олимпиадалара ыытылынна. Омук тылыгар Амма, Сылаҥ, интернат-оскуола, Кытаанах оскуолалара сигиниилэхтик кыттыннылар. Оттон маннык Дириҥ, Мугудай, Хатылы уоранэччилэрэ кыттыны ылбатылар. Нуучча тылыгар Мугудай, Дириҥ, Алаҕар начальнай кылаастара учугэй бэлэмнээхтэр эбит.

Уопсай түмүккэ нуучча тылыгар кыайыылаахтарыттан Чурапчы, Дириҥ, Амма орто, Алаҕар, Чурапчы 1 №-дээх уонна 2 №-дээх арыс кылаастаах оскуолалара буоллулар. Олимпиадаҕа уус оскуолалар мелтех бэлэмнээхтэрэ көҥүннэ. Кытаанах орто, Арылаах арыс кылаастаах оскуолалара нуучча тылыгар иккис сыллаан кыттыбатылар.

Кыайыылаахтар грамоталарынан сыаналаннылар.

З. ЯКОВЛЕВА,
райОНО методическай кабинетын сэбиэдиссэйэ.

ТАШКЕНТ. Аан дойду коруоттарын ырыаларын уонна үүгүүлэрин биллиилээх толороччу Тамара Ханум биһиги дойдубутугар уонна кыраныысса таһыгар концертнай биллэр. Киев, Францияҕа, Австриаҕа, Индиияҕа, Польшаҕа, Чехословакиияҕа сылдьыталаабыта.

Тамара Ханум ити үтүөлэрин иһин СССР ордениэ-рынан уонна медаллаарынан наҕараадаламмыта. Үрдүк толорор маастарыстыбатын иһин киниэхэ СССР народнай артиһын аата биэрилэ дьбитэ.

Сиэмэнэ: Тамара Ханум нуучча народнай ырыатын толорор.

ССТА фотохрониката.

Хаһыат активын истиитигэр

1976 сыл муус устар 13 күнүгэр, оптуоруннньукка, күнүс 2 чаастан ССКП райкомун мунньахтыыр саалатыгар «Саҥа олох» рабочай уонна сельскэй корреспонденнарын, эркин хаһыаттарын редактордаарын оройуоннаабы слета буолар.

Слет дьүүлэһэр боппуруоһа: «ССКП XXV СЪЕҺИН МАТЫРЫЙААЛЛАРЫН ПРОПАГАНДАЛААҺЫҢҢА, СЪЕЗД УУРААХТАРЫН ОЛОХХО КИЛЛЭРИИГЭ ОРОЙУОН ХАҺЫАТЫН, КИНИ АКТИВЫН, АЛЫН БЭЧЭЭТ ҮЛЭҺИТТЭРИН СОРУНТАРА».

Ыҥырыллаллар: парткомнар, маҥнайгы сүһүөх уонна сыахтаабы партийнай тэриллэлэр секретардара, хаһыат общественнай корреспонденнара, рабселькордар оскуолаларын истээччилэрэ, истиҥнэ хаһыаттарын редактордара.

ССКП ОРОЙУОННААБЫ КОМИТЕТА.
«САҢА ОЛОХ» ХАҺЫАТ РЕДАКЦИЯТА.

КИИНЭ

Муус устарга

«Мосфильм» киностудиядаа Г. Бокарев уонна Ю. Карасик туруорбут саҥа, өгнөөх, кэтит экраннаах **«Самый жаркий месяц»** диэн икки сериялаах уус-уран хартыыналара киһи торообут дойдутун, обществотын иитиигэр иэйии уонна эпиэтиннэйии, ис сүрэхтэн баҕаран үлэлиир үлэ киһиэхэ дьиҥнээх дьолу аҕалыытын, бар-дьоҥҥо туһалаах буолуулуу ойдоһуун туһунан бүгүҥҥү «лохнуттуттар саамай суолталаах уонна ыаҕалаах кэпсэтиҥэ короччуну тардар.

Киинэ героя үрдүк үөрэҕи саҥа бүтэрбит инженер Виктор Лагутин (артист Леонид Дьячков) обраһа аҕар советскай киһи үлэтигэр, олоҕор таба принципиальнай сыһыанын киэҥиник арыйар.

Аҕа дойду сэриитин матыраалларыгар олоҕуран «Арменфильм» студиядаа оҥоһуллубут кэтит экраннаах **«Терпкий виноград»** диэн уус-уран хартыына поэтическай формаҕа оҕо ис дуһатын эйгэтэ, майгыта-сигилита уларыйыытын кэпсиир. Ваге диэн уолчаан оруолугар Араик Исаакян оонньуур.

Венгрия студиятын оҥоһуутугар **«Парень на белой лошади»** диэн режиссер Д. Палашти туруорбут саҥа хартыынаҕа Венгрия ыччатын долгутар сэрэ-майгы проблемаларын кэпсиир.

«Зануда». Франция, өгнөөх. Режиссер З. Молинаро бу французскай кинокомедиятыгар биһиги короччуларбит биллиилээх киноактердар Лино Вентураны уонна Жан Брели ыытта көрсүөхтэрэ. Бу дьон характердарын кэпсиир комедия французскайдыы сатабыллаахтык толоруллар.

«Симпатичный господин «Р». Бухарест. Румыния контрразведката тас дойду үсүйүөннэрин тутуутун туһунан кэпсиир быһыылаах хартыына.

«Неисправимый лгун». «Мосфильм», өгнөөх, кэтит экраннаах. Үтүө саналаах киһи коһуннэтэх быһыылаах-ньарыгар тубаһыталыырын туһунан кэпсиир кинокомедия. Маны сэргэ Ригаталаабы киностудия оҥоһуутугар **«Слуги дьявола на чертовой мельнице»** диэн өгнөөх, кэтит экраннаах, «ДЕФА», ГДР студиятын кинематографистара оҥорбут кэтит экраннаах **«Оцеола»**, «Ленфильм» студиятын **«Ход белой королевы»**, икки сериялаах А. П. Довженко студиятын **«Сердце Бонивура»**, «Мосфильм» студиятын өгнөөх, кэтит экраннаах **«Мачеха»**, **«Белые розы для моей черной сестры»**, **«Деревенский детектив»** диэн хартыыналара биһиги экраннарбытыгар кэстүөхтэрэ.

В. ЭВЕРСТОВА.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ

Таптыыр кэргэним, аҕабыт, аймахпыт

ДЬЯЧКОВСКАЙ ПЕТР НИКОЛАЕВИЧ

ыарахан ыарыыттан өлбүтүн дириҥник нуруйуан туран, бокуонньук билэр дьоннорбут биһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, кыыһа, күтүөтэ, аймахтара.

БИҺИГИ АДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор — 91-395, отделлар — 91-495, уопсай — 91-505.

«Саҥа олох» райкома КПСС («Новая жизнь») — орган Чурапчинского и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР.

САКААҺЫН №-ра 44 ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 2775